

Stanovisko obcí Mikroregionu Šumava-západ k žádosti ředitele SNPŠ o vyjádření k připravovaným změnám zónace NP a úpravě Plánu péče

Východisko

Z podstaty samosprávné působnosti obcí na jedné straně a z koncepcí MŽP, jakožto garanta určení převažujícího veřejného zájmu v ochraně životního prostředí na straně druhé, vyplývá, že proces, kterého by se měly obce na základě předmětného dopisu ředitele SNPŠ zúčastnit, by měl v souladu s Ústavou ČR vyústit v určení konkrétních zásad charakteru veřejného zájmu, postihujícího jak jednotlivé i dílčí aspekty ochrany životního prostředí, tak i oprávněné předpoklady života a rozvoje obcí, včetně žádoucího rozvoje kulturních a sociálně-ekonomických struktur celého regionu.

Z uvedeného pohledu vycházíme při formulaci vyžádaného stanoviska:

1. Obce NPŠ mají existenční zájem na udržení přírodních a kulturních hodnot tohoto území, které byly mj. i důvodem, proč bylo možné tomto území vyhlásit NP. V tomto rámci obce uplatňují i své oprávněné nároky na rozvoj tohoto území, který bude šetrně na těchto hodnotách stavět a který postupně obnoví kulturně historickou kontinuitu, vážně narušenou v období totality. Při hledání parametrů tohoto rozvoje budou obce vyžadovat, aby stát ve všech svých relevantních působnostech garantoval a prosazoval pouze takové postupy a řešení ochrany přírody a krajiny, které v souladu s Ústavou a příslušnými legislativními nástroji vedou k určení převažujícího veřejného zájmu (územní plány, zákon o NP, EIA apod.), zajišťovaného a chráněného jak výkonem příslušných orgánů státní správy, tak i samosprávnými akty zastupitelstev obce a kraje.

2. Z podstaty ochrany životního prostředí (a konkrétně ochrany přírody a krajiny), jakožto veřejného zájmu formulovaného příslušnými legislativními normami, vyplývá, že stát ve výkonu státní správy garantuje takový postup rozhodování, který povede k nalezení převažujícího veřejného zájmu jak ve smyslu jednotlivých hledisek ochrany životního prostředí jako celku i jako jeho složek, tak i k nalezení jeho souladu s odpovědností obecních samospráv za rozvoj existenčních podmínek občanů zde žijících i těch, kteří přírodní podmínky tohoto regionu využívají k rekreaci.

3. Ve smyslu shora uvedených zásad očekávají obce od státu, že stát bude obcím předkládat k posouzení takové informace o případných připravovaných záměrech v přístupech k ochraně přírody v předmětném území, ze kterých především vyplyne, jak tato opatření ovlivní střednědobě i dlouhodobě kvalitu chráněného území jako celku, tak i kvalitu životního prostředí regionu v širších souvislostech.

4. Obce budou vyžadovat od státu, aby v souladu s legislativními nástroji prostřednictvím výkonu státní správy v ochraně životního prostředí prosazoval, podporoval a chránil základní veřejný zájem, který vyplyne z relevantního procesu (zákon o NP apod.). V této souvislosti obce zdůrazňují, že za takovýto základní veřejný zájem považují udržení a postupné zlepšování stavu lesních ekosystémů regionu z hlediska plnění jejich významných ekologických funkcí, jako je především:

- udržení hydrického režimu,
- půdoochranných funkcí,
- a hlavně udržení jejich zásadního vlivu na specifický charakter místního klimatu.

Při respektování těchto zásad pak obce očekávají zajištění podmínek a možností šetrného využívání NP pro turistiku a ostatní formy rekreačních aktivit.

5. Při posuzování koncepcí přístupu k ochraně přírody v NP budou obce zásadně odmítat taková řešení, která by, byť třeba i na přechodnou dobu, představovala riziko ztráty ekologických funkcí lesa ve smyslu bodu 4. V této souvislosti budou obce podporovat jednoznačně pouze takové přístupy, které budou upřednostňovat umělou obnovu lesa a aktivní zasahování proti škůdcům před metodami vedoucími k plošnému odumírání lesů s riziky rozpadu jeho základních ekologických funkcí ve střednědobém až dlouhodobém horizontu. Obce jsou přesvědčeny, že rozhodnutí státní správy (potažmo SNPŠ), která by v zájmu prosazení některých dílčích zájmů ochrany přírody a krajiny takováto rizika ohrožení lesních ekosystémů a krajinných celků představovala, by byla v rozporu se zákonem o ochraně přírody a krajiny i s posláním NP a představovala by zásadní rizika jak pro udržení mimořádných přírodních hodnot, tak i pro kvalitu života v tomto regionu. Obce jsou toho názoru, že by koncepce, strategie či konkrétní kroky státní správy, které by představovaly např. rizika odumření lesa či odlesnění (být i jenom střednědobého), měly být posuzovány přiměřeně tak, jak určuje např. zákon o posuzování vlivů na životní prostředí.

6. Proto obce považují za zásadní to, aby další rozhodnutí o strategii ochrany přírody v NP vyplynulo z procesu, který tuto strategii podpoří vahou institutu veřejného zájmu, kterým v tomto případě může být jedině zákon o NPŠ. V této souvislosti obce připomínají, že to není turismus a rekreační využívání NPŠ, který způsobil tak rozsáhlé až katastrofální škody na lesních porostech NP, ale že rozsah těchto škod, ke kterým v minulých letech došlo, přímo souvisí s rozhodovací strategií MŽP. **Obce proto již nepřipustí, aby jakékoliv nejasnosti o možných dopadech nově přijímaných zásad o režimu ochrany NP učinily z tohoto území experimentální plochu pro ověřování či vyvracení sebezajímavějších přírodovědeckých hypotéz s možnými zásadními nevratnými dopady na ekologickou stabilitu celého krajinného systému.**

Závěr

Předložené dokumenty (hlavně pak „Strategii NP Šumava ...“) považujeme za velmi obecné a hlavně nestrukturovaně formulované, takže nejsou dostatečným podkladem pro zapojení obcí do jednání ve smyslu shora uvedených zásad. Přitom např. právě velmi povšečně formulovaný závěr „... upravit zónaci NPŠ“ představuje v kontextu shora uvedených stanovisek téma, jehož konečné vyřešení se může podle názoru obcí opírat jedině o institut charakteru veřejného zájmu, řešícího všechny souvislosti. Vzhledem k nedostatečnému legislativnímu „pokrytí“ této problematiky zákonem č.114/92 považují obce za jediný relevantní postup určení příslušných zásad zákonem o NPŠ.

Zdůrazňujeme, že dosažení stabilního a jasného řešení všech vztahů mezi režimem ochrany přírody v NPŠ a obcemi ležícími v NPŠ nespátřujeme v „Nalezení partnerského porozumění

pro NPŠ u obcí, místního obyvatelstva ...“ či v „...posilování vzájemné důvěry mezi místními obyvateli a NPŠ“, ale v přijetí právně jasného a přehledného rámce (srovnatelného např. s územním plánem), který státní správě vymezí jednoznačný prostor k rozhodování. V této souvislosti budeme požadovat oddělení působnosti státní správy v ochraně přírody od působnosti státu v oblasti přímého výkonu hospodaření a péče o NP.

Modrava 17. srpna 2004

Podepsáno zástupci obcí: Rejštejn, Prášily, Srní, Kšperské Hory, Horská Kvilda, Kvilda
Čachrov, Modrava